

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi som land kan optimere retten til at bestemme forhold, hvad angår forsvarspolitik, sikkerhedspolitik og udenrigspolitik. Dette ikke mindst set i lyset af, at det er ønskeligt, at vi i Grønland får et større udbytte af vort lands geopolitiske placering

(Demokraternes Inatsisartutgruppe)

Først tak for et interessant forslag til forespørgselsdebat, og vi har følgende bemærkninger til punktet. Som demokraterne har udtrykt det, har vi som Rigsfællesskabet er indrettet i dag, ikke nogen direkte beslutningskompetence når Danmark debatterer forhold omkring Grønland. Dette er ikke passende for et land som går henimod en selvstændighed. Det er ikke passende for et land som arbejder henimod selvstændighed, når man kun informeres om de tiltag eller planer der er indenfor forsvarspolitikken. Men det er tilfældet i dag.

Vi har i den grad moret os over, at USA gerne ville købe vort land.

Vi kan alle blive enige om, at et køb hverken er realistisk eller nogensinde vil ske. Alligevel skal vi ikke glemme at dette et tegn på, at stormagterne optrapper en krig omkring Arktis. Vi må være vakse og følge med i og være på forkant i udviklingen. For vi ved jo, at vores land har en central placering i arktis.

Hvad angår arktis og forsvaret er det på tide at opdatere forsvarsaftalen, og kræve den rette betaling for brugen af vort land. At vi skal melde ud, at folket ikke er til salg, og at vi som alle andre folk har en værdighed.

I sådanne situationer er det yderst vigtigt at melde klart ud til omverdenen, og også at få alle informationerne. Vi kan ikke komme udenom at tænke i de seneste begivenheder. Via pressen hører vi, at USA har givet Grønland en hjælpepakke på 83 mio. kr., og at dette bliver meldt ud til Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Udvalg som en yderst fortrolig oplysning. Det kommer efterhånden frem, at Naalakkersuisut sammen med Udenrigsministeriet i flere måneder har haft forhandlinger om disse 83 mio. kr., uden at informere hverken Inatsisartut eller Folketinget.

Dette vidner om en manglende vurderingsevne. Og det er meget svært at acceptere. For resultatet bliver jo, at denne såkaldte hjælpepakke kun har til formål at styrke USA's rolle i Arktis, og at den kun er fordelagtig for USA, og ikke for Grønland. Fordi USA dermed kun selvfinansierer en indtrængning i vores departementer.

Det at Naalakkersuisut holder informationerne skjult skaber utryghed og mistænksomhed. Det kan vi med sikkerhed konstatere. Via de danske aviser måtte vi læse om amerikanernes interessere for vort land, og den rette fremgangsmåde skulle have været, at Folketinget og Inatsisartut blev direkte informeret. Sådanne tilstande skader vores demokrati. For spørgsmålene havde været færre og debatten mindre, såfremt regeringerne her i landet og i Danmark havde informeret partierne.

Men vi sætter ikke spørgsmålstegn ved, at vort land ifg. Selvstyreloven har stået i spidsen for denne forhandling med amerikanerne. Vort land kommer i højere grad til at føre selvstændige forhandlinger i fremtiden. Derfor er det vigtigt at Naalakkersuisut og Udenrigsministeriet involverer Inatsisartut allerede nu.

Naalakkersuisut må nu og i fremtiden føre åbne og involverende forhandlinger, de må i højere grad inddrage os. For et folk som kommer ud for overraskelser reagerer med modstand.

Dette er yderst vigtigt i forbindelse med samarbejdet med andre lande, - inddragelse og åbenhed.

Jeg vil gerne citere et af vore værdier omkring vores livssyn hos Inuit Ataqatigiit, som står nedskrevet i Koaliitionsaftalen i 2009:

"Det grønlandske livssyn baserer sig grundlæggende på bevidstheden om "altings sammenhæng" - menneskets ubrydelige fysiske og åndelige sammenhæng med hinanden, med naturen, naturens resurser, universet - en sammenhæng, der rækker langt ud over det enkelte menneske".

Når jeg citerer dette er det for at fremhæve, at jeg ser det som vigtigt at resten af verden skal forstå dette: Vi er et folk som ikke kan være foruden vores natur, og som lever af dens levende ressourcer. Vi er et folk som aldrig har været i krig med andre lande, og som derfor ikke har noget militær. Ifølge vores livssyn, kan det enkelte menneske ikke eje land, hav, vand eller luft, for det tilhører os alle. Vi ønsker at omverdenen skal forstå vores levevis og respektere det og møde os som ligemænd. Vi ønsker, at de skal respektere vores land som værende et fredeligt sted.

Et militærfrit land, et fredeligt arktis skal skabe et rent land. Naturen i arktis er skrøbelig og vi skal værne om den. Hvis vi bruger alt op, kan der ikke fornys, og derfor skal vi være varsomme med vores brug af naturen.

Så, ved forhandlinger med andre lande skal vi klart tilkendegive, at vi er et fredeligt folk, at vi ikke kan leve uden vores natur, og at de derfor skal respektere, at vi er et militærfrit område.

I vores forsvarspolitik, i sikkerhedspolitikken og i udenrigspolitikken kan vi ved åben inddragelse skabe vores målsætninger.

I de senere år har vi til stadighed bedt om at blive inddraget, når der skulle være forhandlinger omkring forsvarspolitikken eller andet. Dette bør Naalakkersuisut have en aftale om. Der bør banes en vej for, at forsvarspolitikken også skal tilhøre og være skabt af os.

Inuit Ataatigiit har altid ønsket at Grønland skal være et åbent land udadtil, være vidtskuende og som kan samarbejde med forskellige lande. Men vi må selv forsigtigt kunne vælge vore samarbejdspartnere. Tidligere har Naalakkersuisut under Future Greenland 2019 meldt ud, at vi gerne vil have alle slags penge, idet der jo ikke er farver på pengesedlerne. Fra Inuit Ataatigiit vil vi gerne agere mere forsigtige. Ved financieringer er der også altid modkrav, og vi mener vi skal være forsigtige. Grønland må i samarbejde med Danmark udvikle på en åbning og større handel udadtil. Danmark bør give os større beføjelser ifm. større samarbejde og handel, vel at mærke noget vi selv styrer herfra. Og her vil det være vigtigt at lade Danmark følge med i denne udvikling.

For Inuit Ataatigiit er det vigtigt at vide, om vore samarbejdspartnere lever op til verdensmålene og i øvrigt agerer ansvarligt og forsvarligt ud fra dem. Et af de vigtige pejlemærker i den henseende er, at samarbejdspartnerne lever op til deklARATIONEN om Oprindelige Folks Rettigheder i deres respektive lande. For Grønland er en del af det globale samfund og dermed også medansvarlig. I vores samarbejde med andre lande, skal de vide at vi vægter det demokratiske styre og respekterer dette, og også at vi har vores krav. Vi skal ikke slippe alle ind med en naivitet om, at alle lande har værdige og gode formål, vi skal være forsigtige.

Vi må stadig styrke ICC. ICC er den eneste som på vores vegne repræsenterer os direkte under FN. Gennem mange år og gennem mange anstrengelser har ICC kæmpet for vores rettigheder som folk. ICC er den eneste der forener stammefrænderne Inuit i noget kulturelt, sammenhold og åndeligt . Hvis vi Inuit her i Grønland skal forsvare os som folk gør vi det ikke uden at forsvare vore stammefrænder. Derfor må vi styrke ICC for at styrke vores politik og udenrigspolitik her i verden.

Vi er ikke spor i tvivl om, at vort land har en attraktiv placering. Hvis Trump bliver genvalgt som præsident, kunne han sagtens fortsætte med sit ønske om at købe landet. Og her skal vi præcisere: Vi ønsker ikke at vort land skal blive en del af Amerika, men vi ønsker at styrke vort lands økonomi, således at vi ikke kun forlader os på tilskud fra andre lande. Økonomiske bidrag skal have det formål at styrke vores økonomi og levevilkår, således at vi bliver uafhængige af tilskud fra Danmark, EU samt USA.

Hvad forsvarspolitikken i Grønland angår, skal Danmark fuldt ud inddrage os, og behandle os som ligemænd. Så vi styrkes til den tid, hvor vi engang i fremtiden får ansvaret for forsvaret, og støtter os i den proces med at finde samarbejdspartnere indenfor området.

Vi må mens tid er, deltage i og udvikle på, at vi engang får ansvaret for udenrigsområdet, handlesområdet samt forsvarsområdet.